

‘... เราอยากเป็นลูกพระตถาคตเจ้าแล้วจะต้องอย่างนี้
 เดินแบบอย่างนี้ ทั้งกายทั้งวาจาทั้งใจอย่างนี้
 ไม่ให้เบียดเบียนใครผู้ใดผู้หนึ่ง
 เต็มมาตรทว่า เท่าปลายผมปลายขน ให้บริสุทธิ์ทีเดียว ...’

รวมพระธรรมเทศนา พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

กัณฑ์ที่ ๖๕ โอวาทปาฏิโมกข์

๒๗ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

อิทานิ ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ปรีนิพฺพานโต
ปฏฺจาย เภกฺขนฺสตจตุสตาธิกาณิ เทว สํวณฺณรสทสฺसानิ อติภฺกนฺตานิ ปจฺจุปฺนณกาล
วเสน มาฆมาสสฺส สัตตวิสฺติมํ ทินํ วารวเสน ปน สุกฺกาวโร โทติ เอว
ตสฺส ภควโต ปรีนิพฺพานา สาสณายุกาลคณฺหา สลฺลภฺเขตพฺพา สกฺกจฺจ
ธมฺโม โสตพฺโพติฯ

ศุภมัสฺสตุ พระพุทฺธศาสนายุกาล จำเดิมแต่ปรีนิพฺพานของพระองค์สมเด็จพระผู้มี
พระภาคอรหันตสัมมาสมฺพุทฺธเจ้านั้น บัดนี้ล่วงแล้วได้ ๒๕๕๕ พรรษา ปัจจุบันสมัย
กุมภาพันธ์มาส สूरทินที่ ๒๗ ศุภรवार ศาสนายุกาล จำเดิมแต่ปรีนิพฺพานแห่งพระองค์
สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น มีนัยอันจะพึงกำหนดนับด้วยประการฉะนี้ เบื้องหน้าแต่
จงตั้งสมนาหารจิต พังธรรมภาษิตตังจะแสดงต่อไปโดยเคารพเทอญ

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส (๓ ทน)

อุทฺทิฏฺฐํ ไช เตน ภควตา ชานฺตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน
โอวาทปาติโมกฺขํ ตีหิ คาถาหิ

ขณฺตี ปรมํ ตโป ตีติกฺขา

นิพฺพานํ ปรมํ วทนฺติ พุทฺธา

น หิ ปพฺพชฺชิตํ ปรุปฺมาตี

สมฺโมณิ โทติ ปรี วิเหจฺยนฺโต

สพฺพปาปสฺส อกรรม

กุสฺลสฺสูปสมฺปทา

สจิตฺตปริโยทปนํ

เอตํ พุทฺธาน สาสณํ

อนฺุปวาโท อนฺุปมาโต

ปาฏิโมกฺเข จ สํวโร

มตตญญตา จ ภตตสฺมิ
อจิจิตเต จ อาโยโค

ปนตญจ สยนาสนํ
เอตํ พุทฺธาน สาสนฺนํ

โอวาทปาติโมกฺขาธิปาโจ พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ณ บัดนี้ อาตมภาพจักได้แสดงธรรมิกถา เพราะวันนี้เป็นวันมาฆบูชา เป็นวันปณณรสี ดีถีที่ ๑๕ ค่ำ แห่งปักษ์ในมาฆมาส ในวันมาฆะนี้ในทางพระพุทธศาสนา ถือกันเป็นวันสำคัญ แม้ภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกา ก็ควรเอาใจใส่ ในวันมาฆบูชา นี้เป็นวันที่พระบรมศาสดาทรงวางหลักฐานของพระพุทธศาสนาให้มั่นคง ไว้ในสกลพุทธศาสนา ในวันมาฆบูชาเช่นนี้ อุบาสกอุบาสิกาเล่า ก็พากันเอาใจใส่ ครั้งพุทธกาลบริษัททั้ง ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เอาใจใส่นัก เพราะเหตุว่าวันนี้เป็นวันที่พระบรมศาสดาให้หลักฐานแก่พระสาวกซึ่งมาประชุมพร้อมกันในที่อันเดียวกัน ๑,๒๕๐ รูป ๑,๒๕๐ รูป ไม่ได้แฉะนัดกันเลย ต่างฝ่ายก็ต่างก็จะไปเฝ้าพระศาสดา ต่างฝ่ายต่างคิดมาด้วยใจของตนเองไม่ได้ชักชวนซึ่งกันและกันเลย มาพร้อมกันเข้า พระองค์เห็นว่ากาลสมควรเช่นนั้นควรที่จะวางรากฐานพระพุทธศาสนาให้มั่นคงเอาไว้ พระองค์จึงได้ทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ขึ้นในวันนั้น แต่ในบัดนี้เราท่านทั้งหลาย ภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกาเล่า เมื่อมาถึงวันนี้เข้า ก็ควรจะได้ฟังโอวาทอันนี้ ตามวาระพระบาลีที่ยกขึ้นไว้ในเบื้องต้น ว่า อุทฺทิฏฺฐํ โข เตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเณ โอวาทปาติโมกฺขํ ดีหิ คากาหิ เป็นอาทิ

ว่า โอวาทปาฏิโมกข์ โอวาทปาติโมกข์ ดีหิ คากาหิ โอวาทปาติโมกข์ แปลว่า โอวาทปาฏิโมกข์ทับศัพท์ ไม่ได้แปล ทับศัพท์ โอวาทปาฏิโมกข์ โอวาทปาฏิโมกข์ เตน ภควตา อันว่าพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ชานตา รู้แล้ว ปสฺสตา เห็นแล้ว ไม่ใช่แสดงโดยอาการไม่เปิดเผย แสดงโดยเปิดเผย พระองค์ทรงรับสั่งพระองค์ว่าทรงรู้แล้วเห็นแล้วนะ ไม่รู้ไม่เห็นไม่เอามาแสดง รู้แล้วเห็นแล้ว ไม่เคลื่อนคลาดละ ชานตา รู้แล้ว ปสฺสตา เห็นแล้ว อรหตา ท่านเอง ท่านรับสั่งท่านเองว่าท่านเป็นผู้หมดกิเลส แต่ว่าพูดเป็นมคธะภาษาถ้าเราไม่รู้ เป็นผู้หมดกิเลส สมฺมาสมฺพุทฺเณ ท่านเป็นผู้ตรัสรู้แล้วเองโดยชอบ ท่านเป็นผู้ตรัสรู้แล้วเองโดยชอบ อุทฺทิฏฺฐํ โข แสดงขึ้นแล้วแล ทรงแสดงขึ้นแล้ว อุทฺทิฏฺฐํ โข ทรงแสดงขึ้นแล้ว ดีหิ คากาหิ ด้วยคากาทั้งหลาย ๓ แสดงขึ้นแล้ว ๓ พระคากา ต่อแต่นี้จะแปลเป็นคากาๆ ไป แล้วจะอรรถาธิบายเป็นลำดับไป

ละเอียดนะมันไปทำหน้าที่ฝันมันไป ทำหน้าที่ฝันจนเสร็จเรื่องละก็ ในเรื่องนั้นรู้เห็นมาตลอดเหมือนกัน เพราะไม่รู้ไม่เห็นเอามาเล่าให้ฟังไม่ได้ เพราะมันรู้เห็น แต่ว่าใครอะไร ใครรู้เห็นล่ะ? ไอ้ตามนุษย์นี้ไปเห็นรี ไอ้ใจมนุษย์นี้ไปรู้รี หา? ตามนุษย์นี้หลับใจมนุษย์ก็หลับ ไม่รู้ไม่เห็น ตามนุษย์ใจมนุษย์ไม่รู้ แต่ว่ากายมนุษย์ละเอียดที่นอนฝันออกไป กายมนุษย์ละเอียดไอ้ที่มันไปเกิดมาเกิดนะ เวลานอนฝันเข้าไป มันไปทำหน้าที่ฝันของมัน มันทั้งรู้ทั้งเห็นเหมือนกัน พอเวลาจะตื่นขึ้น ไอ้กายมนุษย์ที่มันหลับที่มันฝันนั้น มันก็เอาเรื่องนั้นมารายงานกะกายมนุษย์หยาบนี้ กายมนุษย์หยาบนี้ พอรายงานเสร็จแล้วก็ตื่นขึ้น ตื่นขึ้นก็จำได้ จำได้ก็เล่าแทน เล่าแทนไอ้กายมนุษย์ละเอียดไป บางทีก็รว ๆ บางทีจำได้บ้างไม่ได้บ้าง รว ๆ ไปซะ บางทีก็ชัดดี บางทีรว ๆ เพราะไอ้กายมนุษย์ละเอียดมารายงานให้ฟัง ก็จำเอามา ไม่ได้รู้เองเห็นเอง แต่ว่ากายมนุษย์ละเอียดไอ้ที่มันนอนฝันนั้นมันรู้เองเห็นเองละ

แต่เรื่องนี้ ผู้เทศน์นี้ได้ไต่สวนทางพุทธศาสนาชัดเจนแล้ว หลายชั้นจริงความรู้ความเห็น ไม่ใช่รู้เห็นแต่เพียงว่ากายมนุษย์กับใจมนุษย์นี้เท่านั้น รู้เห็นกายมนุษย์ละเอียด ก็มีเห็นมีรู้เหมือนกัน ไม่ใช่มีเห็นมีรู้แต่กายมนุษย์ละเอียดเท่านั้น ฝันในฝันยังมีอีก

กายทิพย์ยังเห็นอีก กายทิพย์ยังมีเห็นมีรู้อีก ไม่ใช่เท่านั้น กายทิพย์มีเห็นมีรู้เหมือนกัน กายทิพย์ละเอียดก็มีเห็นมีรู้อีกเหมือนกัน แบบเดียวกัน ชัดกว่ากันอีก ถ้าละเอียดเข้าไปชัดหนักเข้า ละเอียดเข้าไปชัดหนักเข้า

ไม่ใช่เท่านั้น กายรูปพรหมที่อยู่ในพรหม ๑๖ ชั้นนะ มีเห็นมีรู้แบบเดียวกับมนุษย์นี้แหละ ไม่ใช่เท่านั้น กายรูปพรหมละเอียดที่อยู่ในรูปพรหมนั้นแหละ มีเห็นมีรู้อีกเหมือนกัน

สูงขึ้นไปกว่านั้น กายอรูปพรหมก็มีรู้มีเห็นเหมือนกัน กายอรูปพรหมละเอียดก็มีรู้มีเห็นเหมือนกัน เอ๊ะ ก็เป็นอรูปพรหมแล้วยังมีอะไรอีกหรือ อรูปพรหมไม่มีรูปไม่ใช่หรือ เปล่า ก็มนุษย์มีถมไปไงล่ะ อมนุษย์นะ นอกจากมนุษย์นะ สัตว์เดรัจฉานนะก็ อมนุษย์ เปเรต อสุรกายมันก็มีมนุษย์ เทวดา ๖ ชั้นฟ้า อมนุษย์ทั้งนั้นไม่ใช่มนุษย์ ส่วนมนุษย์นี้ก็มีมนุษย์ส่วนหนึ่ง ก็นี้อรูปพรหมมันไม่ใช่รูปพรหม มันละเอียดกว่ารูปพรหม เขาเรียกว่าอรูปพรหม มันพ้นจากรูปพรหมไปเสีย พ้นจากรูปพรหมไปเสีย เรียกว่าอรูปพรหม

ส่วนพระพุทธเจ้าท่านเป็นผู้รู้ ท่านเป็นผู้รู้ผู้เห็นนะ รู้เห็นด้วยวิธียังไง? ต้องขึ้นไปอีก เลयरูปพรหม อรูปพรหมขึ้นไป ก็มีกายธรรม รูปพระปฏิมากรเกตุดอกบัวตูม ใส่เป็นกระจก้นฉ่องส่องเงาหน้า หน้าตักหย่อนกว่า ๕ วา สูงหย่อนกว่า ๕ วา กายธรรมมีกายธรรมละเอียด กายธรรมละเอียด หน้าตัก ๕ วา สูง ๕ วา นั้นกายธรรมนั้นแหละเป็นพระตถาคตเจ้าทีเดียว ที่พระองค์ทรงกล่าวกับพระวัคคลี ว่า **อปเปหิ วกคฺคิ หิ วักคฺคิ** จงถอยออกไป **อิมํ ปุติกาโย น ทสฺสํ** ดูโยร่างกายตถาคตเป็นของเปื้อยเน่า โย โข วกคฺคิ **ธมฺมํ ปสฺสตี โส มํ ปสฺสตี** ว่าสำแดงวัคคลี ผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นเรา ผู้ตถาคต **ธมฺมกาโย อหํ อิติปิ** เราผู้ตถาคต คือ ธรรมกาย

ธรรมกายเป็นตัวพระตถาคตเจ้าเชียวนะ ธรรมกายโคตรภู ธรรมกายหยาบ ธรรมกายละเอียดโคตรภู ธรรมกายหยาบ ธรรมกายละเอียดโสตา ธรรมกายหยาบ ธรรมกายละเอียดของพระสกทาคา ธรรมกายหยาบ ธรรมกายละเอียดของพระอนาคา นั้นยังหรวก ยังไม่ได้เป็นพระพุทธเจ้าที่ **ชานตา ปสฺสตา** ธรรมกายหยาบ ธรรมกายละเอียดของพระอรหันต์นั้นแน่ ตถาคตเจ้าพระองค์นี้แน่ องค์ที่ ๑๐ นี้แหละ นี้แหละที่ท่านทรงรับสั่งว่า **อุทฺทิกฺขจํ โข เตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน** ละ องค์นี้ๆ เป็นผู้กล่าว **โอวาทปาติโมกฺขํ ตีหิ คาถาหิ** องค์นี้แหละเป็นผู้กล่าว องค์นี้แหละปฏิญาณตนว่าเป็นผู้รู้ผู้เห็น นี่แหละผู้รู้เองเห็นเองแหละ **ชานตา** รู้ **ปสฺสตา** เห็น เห็นด้วยตาธรรมกาย รู้ด้วยญาณธรรมกาย เห็นจริงรู้จริง ไม่ใช่คาดคะเนดันเดา เห็นจริงรู้จริง เมื่อเห็นจริงรู้จริง จึงได้ทรงกล่าว จึงได้ทรงแสดงขึ้น ทรงแสดงโดยคาถาทั้ง ๓ คาถา ดังจะพรรณนาต่อไป

ว่า **ขนฺตี ปรมํ ตโป ตีติกฺขา** นี่แหละจำไว้เถอะ หนึงก็จำไว้เถอะ ชายก็จำไว้เถอะ พระพุทธเจ้าให้นิพพานไว้ชัดๆ ที่เดียว ให้นิพพานไว้ชัดๆ ที่เดียว หนึงจะไปนิพพานก็ต้องตั้งอยู่ในความอดทน ชายจะไปนิพพานก็ต้องตั้งอยู่ในความอดทน ถ้าไม่อดทนไปนิพพานไม่ได้ ต้องอดทนกันจริงๆ เห็นด้วยตาก็สักแต่ว่าเห็น ได้ยินด้วยหูก็สักแต่ว่าได้ยิน ได้ทราบด้วยจมูกก็สักแต่ว่าทราบ ได้ทราบด้วยลิ้นก็สักแต่ว่าทราบ ได้ทราบด้วยกายก็สักแต่ว่าทราบ ได้รู้แจ้งทางใจก็สักแต่ว่ารู้ จะไปเอาเป็นชั้นเป็นอันเป็นแท่งเป็นก้อนไม่ได้ ก็สักแต่ว่าไปเท่านั้นแหละ มันจะเป็นอย่างใดก็ช่างของเรื่องมันก่อนเราเกิดมา รูป เสียง กลิ่น รส โสภณูปะ ธรรมารมณฺ์เหล่านี้มันก็มีอยู่แล้ว กำลังเราเกิดมาปรากฏอยู่ในบัดนี้ รูป เสียง กลิ่น รส โสภณูปะ ธรรมารมณฺ์เหล่านี้มันก็มีอยู่แล้ว

เราจะตายไปเสียแล้ว รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณฺ์เหล่านี้มันก็มีอยู่แล้ว เราจะไปเป็นเจ้าของมันไม่ได้หรอก มันไม่ใช่ของใคร มันเป็นของกลางๆ ถ้าเราไปเป็นเจ้าของพวกของกลางเข้านี้มันเป็นยังงี้ เราก็จะตระหนกละสิ ไฉนเห็นจะสติวิการไปเสียแล้ว เราไปในทะเล เล่นเรือใบ เรือกลก็ตามเถอะ หรือเรือสมุทรใหญ่ เรือกลไฟใหญ่ ก็ตาม พอไปถึงทะเลแล้วก็ ตีอกดีใจ หัวเราะร่าเริง นี่ของข้าๆ ไม่ใช่ของใคร ของข้าแท้ๆ ใครจะมายุ่งไม่ได้ ทะเลของข้า หนอยแน่ะ มันจะถือเอาทะเลเข้าแล้วเป็นของของมัน เอาเข้าสิ เราจะว่าไงละ อีกคนหนึ่งไม่เช่นนั้น เข้าไปในป่าใหญ่ๆ มันก็ยิ้มหัวเราะร่าเริง ว่าไฉนนี่ของข้า ป่าของข้า เอาละสิๆ เราจะว่าไงกัน ไฉนคงยังงี้ละหว่า หากว่าหญิงก็ไฉนมันเป็นยังงี้ละหว่า ชายก็เป็นยังงี้ละหว่า สติมันจะวิการไปเสียแล้วละเจ้านั้นแน่ เราก็หาว่าเท่านั้นเข้า นะ เพราะทะเลเป็นของใคร มันก็เป็นของกลาง ใครจะเอามันได้ ป่ามันก็เป็นของกลาง ใครจะเอามันได้ ตอนนี้มันไป มันไปเรือบินในอากาศ ไปพบอากาศว่างๆ ก็ โอ๊ะๆๆๆ หัวเราะร่าเริงบันเทิงใจ อากาศนี้ของข้า ของกู ใครจะมายุ่งไม่ได้ มันก็ถือมันมันคงที่เดียว เราก็จะเอาอีกแล้ว ไฉน ไม่ได้การละเว้ย จะต้องระวังกระโจนเครื่องบินกันละวะ มันเลยตัวไปแล้ว นี่เราก็จะตกใจอย่างนี้ นี่ฉันใด เราก็ถือเอารูปเป็นของของเราเป็นยังงี้บ้าง เออ ไฉนรูปนี้ของข้า รูปนี้ของข้าหละ เราจะเป็นยังงี้บ้างนี่ก็ดูสิ รูปของข้าหละรูปใครละ รูปสามีภรรยา รูปบุตรธิดา นี่ละนะ ไม่ใช่รูปใครละ รูปถ้วยโกโธจานเหล่านี้หละ ว่าของข้าๆ ละก็ เอ๊ะๆๆๆ อ้ายนี้มันจะเป็นยังงี้ละ ใจคอมันเป็นยังงี้ซะแล้วหรือ เราก็จะไถ่ถามใจคอเป็นยังงี้ไปแล้วหรือนี้ เพราะไม่รู้จักของกลาง ไปถือว่าของข้าไปซะหมด นี่ไปยึดถือเอาอย่างนี้

ยึดถืออย่างนี้ผิดหรือถูก ผิด ผิดจากขั้นดี ผิดจากความอดทน ขั้นดีไม่ใช่ ประสงค์อย่างนั้น ขั้นดีอดทนจริงๆ อดทนและอดใจด้วย ยินดีในรูปเสียง รักมันรักในรูป รักใคร่ในรูปเสียงให้ใจขาด ยินดีก็ยินดีไป รักก็รักไป อดทน เเฉ ก็ทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ซะ ทำเป็นไม่เอาใจใส่เสียอย่างนั้นแหละ

รูปก็อดทนเสีย เสียงก็อดทนเสีย ยินดีในเสียง ยินดีในกลิ่นก็อดทนเสีย ยินดีในรสก็อดทนเสีย ยินดีในสัมผัสก็อดทนเสีย ไม่ยุ่งกับมันละ ยินดีอารมณ์ที่เกิดกับใจก็ไม่ยุ่ง วางใจเป็นกลาง หยุด เเฉ ยิ้มแฉ่งเชียว อย่างนี้ อย่างนี้คนมีปัญญา อย่างนี้ คนเห็นถูก อย่างนี้คนทำถูก อย่างนี้คนมีขั้นดี อดทน นี่แหละอดทนอย่างนี้แหละใช้ได้ อดทนอย่างนี้แหละไม่ไปไหนละ ไปนิพพานตรงทีเดียว ถ้าอดทนได้อย่างนี้ไปนิพพานทีเดียว

เอา คราวนี้ไปนิพพานเถอะนะ นิพพานอยู่ที่ไหนล่ะ รู้จักแต่ว่าภพ ๓ ที่เรา
 อยู่เนี่ย เราอยู่นิภพ ๓ เนี่ย นี่ชั้นมนุษย์ สูงขึ้นไปจากมนุษย์นี่ ๔๒,๐๐๐ โยชน์ ถึงชั้น
 จาตุมหาราช สูงขึ้นไปอีก ๔๒,๐๐๐ โยชน์ ถึงชั้นดาวดึงส์ อีก ๔๒,๐๐๐ โยชน์ ถึงชั้น
 ยามา สูงขึ้นไป ตรงขึ้นไป อีก ๔๒,๐๐๐ โยชน์ ถึงชั้นดุสิต อีก ๔๒,๐๐๐ โยชน์ ถึงชั้น
 นิมมานรดี อีก ๔๒,๐๐๐ โยชน์ ถึงชั้นปรนิมมิตสวดี

ขึ้นไปชั้นพรหม ๔,๕๐๘,๓๐๐ โยชน์ โนน พรหมปริสัชชา พรหมบุโรหิตา เท่าๆ กันขึ้นไป จนกระทั่ง อกนิฏฐกา เท่าๆ กันขึ้นไป สูงขึ้นไปขนาดนั้น

หรือว่าต่ำลงไปกว่านั้น ในมนุษย์โลกนี้ ต่ำกว่ามนุษย์โลกลงไปก็ นรกสัญญาชีพ กาสสุต สังฆาตะ โรหระ มหาโรหระ ตาปะ มหาตาปะ อเวจีขอบภพข้างล่าง เนวสัญญานาสัญญายตนะขอบภพข้างบน สูงเท่าไรกว้างเท่าไรก็ระยะเท่ากัน นี่เขาเรียกว่าภพ ๓

ถ้ารู้จักภพ ๓ เท่านี้แล้วละก็เราก็จะไปนิพพานละที่นี้ ไปนิพพานต้องสูงกว่านี้ นิพพานก็เท่าๆ กับภพ ๓ นี่แหละ ไม่โตกว่าภพ ๓ เท่าๆ กับภพ ๓ นี่ จะไปนิพพานละ ต้องเอาเชือกสักเส้นหนึ่ง ผูกเข้าขอบภพข้างบนโน้น ชั้นเนวสัญญานาสัญญายตนะนั้นนะ แล้วก็ปล่อยลงมาถึงอเวจีโน้น ขอบภพข้างล่าง แล้วก็เกี่ยวเอาไว้ ขอบภพข้างล่างนะผูกไว้ ทบเข้ามาอีกเกี่ยวหนึ่งถึงเนวสัญญานาสัญญายตนะขอบภพข้างบน แล้วปล่อยลงมาอีกเกี่ยวหนึ่งถึงขอบภพข้างล่างอีก ถึงอเวจีอีก จะไปนิพพานละนะ จับปลายเชือกนั้นเข้า ยึดขึ้นไป ยึดขึ้นไป จนกระทั่งสุดเชือก ๓ เท่าของภพ ๓ นั้นแหละถึงขอบล่างของนิพพานพอดีเชียว ถึงขอบล่างของนิพพานพอดีเชียว

ที่เรียกว่านิพพานนะ ๒ อย่างนะ อายตนิพพานอย่างหนึ่ง แล้วก็พระนิพพานอย่างหนึ่ง ให้รู้จักอย่างนี้ ถ้าไม่รู้จัก เลอะเทอะละ ก็เอาละเถียงกันปั่นป่วนละ อายตนิพพานนะที่อยู่ของพระพุทธเจ้าท่าน อายตนะเขาแปลว่าดึงดูด หรือแปลว่าบ่อเกิด อายตนะแปลว่าดึงดูดหรือบ่อเกิด บ่อเกิดของตาดึงดูดรูป บ่อเกิดของหูดึงดูดเสียง บ่อเกิดของจมูกดึงดูดกลิ่น บ่อเกิดของลิ้นดึงดูดรส บ่อเกิดของกายดึงดูดสัมผัส บ่อเกิดของใจดึงดูดธรรมารมณ์ มันดึงดูดอย่างนี้ อายตนะภพ ๓ นี่มันดึงดูดเหมือนกัน กามภพดึงดูดพวกติดในกาม รูปภพดึงดูดพวกติดรูป ติดรูปแล้วก็ต้องไปอยู่ชั้นนั้น อรูปภพดึงดูดพวกติดอรูป ไปติดไปอยู่ชั้นนั้น ส่วนอายตนิพพาน อายตนิพพานนะเป็นอายตนะอยู่อันหนึ่งสำหรับดึงดูดพระนิพพาน ถ้าว่าใครทำ ใครปฏิบัติหมดกิเลสเข้าเป็นมนุษย์ไปนิพพานไม่ได้ มีกิเลส เป็นกายทิพย์ไปไม่ได้ มีกิเลส เป็นกายทิพย์ละเอียด เป็นกายรูปพรหม รูปพรหมละเอียด เป็นกายอรูปพรหม อรูปพรหมละเอียดไปไม่ได้ นี่ติดอยู่ในกาม รูปพรหมทั้ง ๑๖ ก็ไปไม่ได้ อรูปพรหมทั้ง ๔ ก็ไปไม่ได้ ยังติดอยู่ในอรูปฌาน ต้องหลุดหมด พอหลุดหมดแล้วก็ไปนิพพาน ถ้าไปนิพพานมีธรรมกาย มีธรรมกายหน้าตักกว้าง ๒๐ วา สูง ๒๐ วา เกตุดอกบัวตูม สีเป็นกระจก สียิ่งกว่ากระจกคันฉ่องส่องเงาหน้า แดกกายทำลายขันธ ปล่อยอิกกาย ๑๖ เหล่านี้หมด กายธรรมของพระอรหันต์ กายธรรมของพระอรหันต์ละเอียด ไปนิพพาน

ข้อที่ ๓ น หิ ปพฺพชิตฺ ปฺรพชาติ เป็นนักบวชไม่ฆ่าสัตว์เด็ดขาดเขียว ฆ่าสัตว์เป็นนักบวชไม่ได้ ถ้าพระเป็นอาบัติ ถ้าเณรศีลขาด ฆ่าสัตว์เข้าเป็นเณรไม่ได้ หากว่าเป็นเณรไปฆ่าสัตว์เข้าเป็นไง ฆ่าเรือด ฆ่ายุง ฆ่าไรเข้า มันก็มีแต่เปลือกนอกนะซี ตัวเณรหายไปซะแล้ว เหลือแต่คนนั้นคนนี้อยู่แล้ว เปลือกนอก ไอ้ตัวไปซะแล้ว ตัวหนีไปแล้ว ตัวหนีไปเหมือนอะไร เหมือนต้นโพธิ์ที่ตายลงไปแล้ว แต่ว่าไอ้ต้นกำลัง

มันงามไปถึงต้นโพธิ์นั้น มันก็ขึ้นพันต้นโพธิ์ตลอดไป แต่ใบตำลึงทั้งต้น ใบตำลึงทั้งต้น
เถาตำลึงทั้งต้น ไอ้ต้นโพธิ์ตายซะแล้ว ตัวตกแล้ว เถาตำลึงมันพันอยู่ เราไปดูๆ อ้อ
โน่นต้นโพธิ์ อ้าวที่ไหนได้ ไปดูใกล้ๆ เข้า ไอ้เนื้อมันเถาตำลึงทั้งนั้นนี่ ต้นโพธิ์ตายเสีย
แล้วหรือนี่ นั่นแหละสามเณร ไปเปลี่ยพล้ำเข้า ไปบี้อีรีด บีbung บีไร บีเส้นเข้า เอา
แล้ว คีลไปหมดแล้ว เณรหายไปเสียแล้ว เหลือเจ้านั้นเจ้านี้ไปแล้วหละ หายหมด
นี่มันเป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นเป็นนักบวชไม่ได้ ต้องเลิกจากฆ่าสัตว์เด็ดขาดเชียว ถ้า
เป็นคนรักษาศีล ๘ ละ ถ้าไปฆ่าอีรีด ฆ่าbung ฆ่าไร ฆ่าสัตว์เข้า อีกนั่นแหละ ไม่มีแล้ว
หนุ่มสาวก็ขาวเล่อๆ อย่างนั่นเอง ไม่มีศีล ๘ แล้ว เท่ากับคนไม่หนุ่มสาวแล้ว เท่ากับคนไม่
โกนหัวแล้ว หากว่าจะมีศีล ๕ หรือเปลี่ยพล้ำแล้วศีล ๕ ก็ไม่มีเสียอีก นี่ขนาดนี้
คือคนรักษาศีล ๕ ถ้าไปฆ่าสัตว์เข้า หรือลักทรัพย์สมบัติเข้า ล้วงประเวณีเข้า หรือว่าไป
พูดปดเข้า เสพสุราเข้า หมดอีก ศีลหมดอีก ข้อใดข้อหนึ่ง เพราะฉะนั้น เป็นนักบวช
นะ แต่ว่านี่ท่านจำเพาะนักบวชนะ จะบวชเป็นพระเป็นเณร จะบวชเป็นอุบาสิกานุ่ง
ขาวก็ตามเถิด แต่ว่าถ้าฆ่าเข้า ตัวเป็นให้จำตายแล้วละก็ศีลไม่มีนะ ศีลหายหมด แต่
ว่าศีล ๘ นะ จำเป็นอยู่ เป็นทัศนธรรมก็มี เป็นนาสนังคะก็มี เหมือนสามเณร ศีล ๕
เบื้องต้น เป็นนาสนังคะละ ต้องเข้าแล้วศีลขาดหมด ถ้าว่าไปต้องตอนปลายละ แก
หิวเต็มที แกไปเอาข้าวหลามเข้าซักกระบอกสองกระบอก เต็มทีแกเข้า แกก็บริโภค
อาหารในเวลาวิกาล ไอ้เนื้อมันบริโภคอาหารในเวลาวิกาลก็เป็นนาสนังคะ นาสนังคะก็
ต้องทำโทษ ไปปฏิบัติวัตรฐาก ไปกวาดพื้นอุโบสถ หรือไปกวาดพื้นพระเจดีย์ หรือไป
แกไขชาระสะสงายที่เสียให้สะอาด ในที่บริเวณพระเจดีย์ หรือในที่รูปพระปฏิมากรก็ตาม
เถอะ หรือในเขตวัดก็ตาม หรือจะไปทำอะไรก็ตามเถอะ แต่ว่าเป็นปฏิบัติในหน้าที่ของ
พุทธกิจในทางพุทธศาสนา ปฏิบัติรูปพระปฏิมากร หรือปฏิบัติพระเจดีย์วิหารอันหนึ่ง
อันใด ทำให้สะอาด นั่นแล้วก็ไปทัศนธรรม กราบไหว้ซะ ไม่ลุล่วงต่อไป ปฏิญาณตน
ซะ เท่านั้นศีลจะบริสุทธิ์ได้ เขาเรียกว่าทัศนธรรม พระนะไม่มี พระไปทำเข้าเช่นนั้น
พระต้องแสดงอาบัติ ลหุกาบัติต้องแสดงอาบัติ นิสัคคีย์ ปาจิตติย์ ปาฏิเทสนียะ ทุก
กฏ ทุพภาสิต เหล่านี้ต้องไปแสดงอาบัติ แสดงอาบัตินี้ก็กลับบริสุทธิ์ได้

เพราะฉะนั้นถ้าเป็นนักบวชแล้วยังฆ่าสัตว์อยู่ ใช้ไม่ได้ การฆ่าสัตว์นะ ไม่ใช่ฆ่า
ทีเดียวตาย ทำลำบากยากแค้นด้วยกรรมวิธี หรือทีเดียวตายก็ได้ชื่อว่าฆ่าสัตว์เหมือนกัน
หรือทำทรมานไปด้วยประการใดประการหนึ่งจนกระทั่งถึงตายก็เรียกว่าฆ่าสัตว์ ถ้าไม่

สหฺตินุทฺติยา สหฺตมานสา สหฺตํ เตสํ จิตํ จิตฺตํ มีอินทรียฺสประจັบแล้ว
 สหฺตินุทฺติยา สหฺตมานสา ใจก็สงบ สหฺตํ เตสํ จิตํ จิตฺตํ ถึงแล้วซึ่งความสงบทั้ง
 ภายทั้งใจ นี่แหละเป็นสมณะ ขึ้นชื่อว่าเป็นสมณะ

พระองค์ทรงรับสั่งกับพระราหุล เปิดดอกเขียว เรื่องนี้ เรื่องเบียดเบียนนะ ไม่ให้เบียดเบียน ว่า ราหุล ถ้าจะทำสิ่งใดด้วยกายละก็เอาปัญญาเข้าสอดส่องตรองเสียก่อนหนา ถ้าว่าร้อนเราละก็อย่าทำ ร้อนเขา อย่าทำ ร้อนทั้งเขาทั้งเราละ อย่าทำ ถ้าไม่ร้อนละก็ทำเถิด ท่านจะคิดสิ่งใด ท่านจะพูดสิ่งใดด้วยวาจา ต้องเอาปัญญาเข้าสอดส่องตรองซะก่อนนะ ถ้าว่าร้อนเรา อย่าพูด ร้อนเขา อย่าพูด ร้อนทั้งเราทั้งเขา อย่าพูด ถ้าว่าไม่ร้อนละก็พูดเถิด ท่านจะคิดสิ่งใดทางใจ ถ้าว่าร้อนเรา อย่าคิด ร้อนเขาอย่าคิด ร้อนทั้งเราทั้งเขา อย่าคิด ถ้าไม่ร้อนเราร้อนเขาละก็คิดเถิด

อย่างนี้สอนอย่างลูกที่เดียว สอนอย่างเปิดดอกที่เดียว นี่พระบรมนายก แม้จะเสร็จดับขันธปรินิพพานไปแล้ว วางหลักฐานไว้เช่นนี้ เราอยากเป็นลูกพระตถาคตเจ้าแล้วละก็ต้องอย่างนี้ เดินแบบอย่างนี้ ทั้งกายทั้งวาจาทั้งใจอย่างนี้ไม่ให้เบียดเบียนใคร ผู้ใดผู้หนึ่ง เต็มมาตรทว่า เทาปลายผมปลายขน ให้บริสุทธิ์ที่เดียว ทั้งกาย ทั้งวาจา ทั้งใจ นี่แหละเป็นลูกของพระตถาคตเจ้าที่เดียว ให้แน่นอนอย่างนี้นะ นี่เรียกว่า สมโณ โหติ ปริ วิหะยนฺโต ๔ ข้อ จบพระคาถาตัน

คาถาที่ ๒ รองลงไปลำดับลงไป ก็อีกนั่นแหละ **สพฺพปาปสฺส อกรณํ** ไม่ทำชั่วด้วยกาย ด้วยวาจา ตลอดถึงใจ นี่เป็นพระวินัยปิฎกเขียวหน้า **กุสลสฺสอุปสมบทา** ยังกุศลให้ถึงพร้อม ทำความดีให้มีขึ้นด้วยกาย ด้วยวาจา ตลอดถึงใจ นี่เป็นพระสูตรตันตปิฎกที่เดียว **สจิตฺตปริโยทปนํ** ทำใจของตนให้ใส นี่ปรมัตตปิฎกที่เดียว

วินัยปิฎก ก็คือ ศีล สูตรตันตปิฎก ก็คือ สมาธิ ปรมัตตปิฎก ก็คือ ปัญญา จะกว้างขวางออกไปเท่าไรไม่ว่า ที่เรียกว่าวินัยปิฎกจะต้องอยู่ในศีล ๕ คัมภีร์ อาทิกัมมปาจิตติย จุลลวัคค์ มหาวัคค์ ปฐมสามณ ๕ คัมภีร์ อยู่ในศีลอันเดียวอันนั้นแหละ บริสุทธฺกาย บริสุทธฺวาจา บริสุทธฺใจ ไม่มีร่องเสียดเลย อยู่ใน ๕ คัมภีร์นี้หมด

กุสลสฺสอุปสมบทา ทำกุศลให้ถึงพร้อม ทำกุศลให้ถึงพร้อมหรือทำความดีให้มีพร้อมขึ้น นี่มากน้อยเท่าไรก็ช่าง อยู่ในพระสูตรตันตปิฎก สูตรตันตปิฎก มี ๕ คัมภีร์ สูตรตันตปิฎก มี ๕ คัมภีร์ ทีฆนิกาย มัชฌิมนิกาย สังยุตตนิกาย อังคุตรนิกาย ขุททกนิกาย ๕ คัมภีร์ ก็อยู่ในความบริสุทธิ์ใจ อยู่ในใจหยุด ใจนิ่ง ใจเป็นสมาธินั่นแหละ ๕ คัมภีร์ที่เดียว

ส่วนปรมัตตปิฎก **สจิตฺตปริโยทปนํ** ทำใจของตนให้ผ่องใส เมื่อใจผ่องใสแล้ว ไม่มีราคะแล้ว ไม่ขุ่นมัว ให้อยู่กับใจใสเสมอไป นั้นปรมัตตปิฎก ยกเป็น ๗ คัมภีร์

สังคณี วิภังค์ ชาตูกถา ปุคคลบัญญัติ กถาวัตรุ ยมก มหาปฏฐาน ๗ คัมภีร์ มหา
ปฏฐาน เป็นที่สุด ๗ คัมภีร์

ในสุดตันตปิฎก วินัยปิฎก ปรมัตถปิฎกนี้ ยกเป็นศีล สมาธิ ปัญญา ยกเป็นตัว
พระพุทธศาสนาที่ปรากฏอยู่ในบัดนี้ ถ้าจัดเป็นพระธรรมชั้นถึง ๘๔,๐๐๐ พระธรรม
ชั้น ถ้าจัดเป็นปิฎกไปถึง ๓ วินัยปิฎก สุดตันตปิฎก ปรมัตถปิฎก ว่าจะสรุปยก
เป็นตัวแท่นนอนนี้แล้วอยู่กับใจของตัวเอง อยู่ในดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์นั้น
หละ คือศีล สมาธิ ปัญญานั่นเอง

วัดปากน้ำสอนให้เดินในศีล สมาธิ ปัญญา นี่เสมอ ไม่ได้ไปทางอื่นเลย เมื่อเดิน
ในดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์แล้ว ก็เข้าถึงกายมนุษย์ละเอียด เข้าไปในทาง ศีล
สมาธิ ปัญญา เมื่อจะเข้าไปถึงกายทิพย์ ก็เข้าไปในกายมนุษย์ละเอียดแล้ว เข้าไป
ถึงกายทิพย์ต้องเข้าไปในดวงศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะไป จะเข้าไป
ในกายทิพย์ละเอียด ก็ต้องเดินไปในดวงศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ
ของกายทิพย์หยาบเข้าถึงกายทิพย์ละเอียด เมื่อจะเข้าถึงกายรูปพรหมก็แบบเดียวกัน
เดินไปอย่างนี้ ไม่ได้เคลื่อนคลาดละ นี่ได้ชื่อว่าในบาท ในคาถาที่ ๒ รับรองว่า พระองค์
ทรงรับสั่ง ศีล สมาธิ ปัญญา ย่อยนสกลพุทธศาสนา ว่า

สพฺพปาปสฺส อภรณํ

กุสฺสสฺสอุปสมฺปทา

สจิตฺตปริโยทปนํ

เอตํ พุทฺธาน สาสนํ

ดังนี้ นี่เป็นคาถาที่ ๒ คาถาที่ ๓ เห็นจะหมดเนื้อความเสียแล้ว เวลาไม่พอ ต้อง
ย่นย่อพอสมควรแก่เวลา ด้วยอำนาจสัจจวาจาที่ได้อ้างกรรมเทศนาในโองาบทปาติโมกข์
คาถา ตามวาระพระบาลี คลี่ความเป็นสยามภาษา ตามมตยาธิบาย พอสมควรแต่
เวลา **วรณฺณํ สรณํ นตฺถิ** สิ่งอื่นไม่ใช่ที่พึ่งที่ประเสริฐของเราท่านทั้งหลาย **สรณํ
เม รตนตฺตยํ** พระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งอันประเสริฐของเราท่านทั้งหลาย **เอเตน
สจฺจวชฺเชน** ด้วยอำนาจความสัตย์ที่ได้อ้างกรรมปฏิบัติตั้งแต่ต้นจนอวสานนี้ ขอความ
สุขสวัสดิ์จึงเกิดมีแต่ท่านทั้งหลาย บรรดามาสโมสรในสถานที่นี้ทุกถ้วนหน้า อาตมภาพ
ชี้แจงแสดงมาพอสมควรแก่เวลา สมมติว่ายุติธรรมิกถาโดยอรรถนิยามความเพียงเท่านี้
เอวํ ก็มีด้วยประการฉะนี้ ฯ

